

## Regelbunden tillsyn i Junsele skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

### Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sollefteå kommun och besökt Junsele skola den 8–9 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 27 april, 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Junsele skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

### Beskrivning av skolan

**Tabell 1:** Antal elever på Junsele skola

| Junsele skola         | Antal barn/elever |
|-----------------------|-------------------|
| Förskoleklass         | 15                |
| Grundskola            | 142               |
| Obligatorisk särskola | 2                 |

Källa: Skolans uppgifter

Skolan ligger i Junsele drygt sju mil norr om Sollefteå och består av en stor byggnad som är byggd på 1950-talet samt en idrottshall byggd på 1980-talet. Upptagningsområdet består av villor, radhus och hyreshus.

Utbildningen vid Junsele skola omfattar förskoleklass, grundskolans årskurser 1–9 och skolbarnsomsorg. Verksamheten för eleverna i årskurs 3–4 och för eleverna i årskurs 5–6 är organiserad i åldersblandade grupper. I förskoleklassen och i grundskolans övriga årskurser bedrivs undervisningen i åldershomogena klasser.

En heltidsanställd rektor ansvarar för förskoleklassens, grundskolans och skolbarnsomsorgens verksamhet. Därutöver har rektorn ansvar för en förskola.

Personalen är organiserad i två arbetslag, ett för förskoleklass–årskurs 6, ett för årskurserna 7–9. Skolbarnsomsorgens personal ingår i de tidigare årskursernas arbetslag.

Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgens verksamhet beskrivs i särskilda verksamhetsrapporter.

## Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

# Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

## 1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

**Tabell 2:** Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

|                                              | Junsele skola |       |       |       |       | Samtliga skolor i kommunen <sup>1</sup> | Kommun-grupp <sup>2</sup> | Riket <sup>3</sup> |
|----------------------------------------------|---------------|-------|-------|-------|-------|-----------------------------------------|---------------------------|--------------------|
|                                              | 2004          | 2005  | 2006  | 2007  | 2008  | 2008                                    | 2008                      | 2008               |
| Genomsnittligt meritvärde                    | 221,9         | 212,1 | 215,5 | 211,6 | 206,8 | 204,9                                   | 201,7                     | 209,3              |
| - Flickor                                    | 234,7         | 217,1 | 240,5 | 220,3 | 220,7 | 213,4                                   | 214,8                     | 220,6              |
| - Pojkar                                     | 208,3         | 209,6 | 192,9 | 201,1 | 194,7 | 196,1                                   | 189,3                     | 198,5              |
| Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen | ..            | ..    | ..    | ..    | ..    | 14                                      | 26                        | 23                 |
| - Flickor                                    | ..            | ..    | ..    | ..    | ..    | 16                                      | 22                        | 20                 |
| - Pojkar                                     | ..            | ..    | ..    | ..    | ..    | 15                                      | 30                        | 26                 |
| Andel (%) behöriga till nationellt program   | 100           | 100   | 100   | 100   | 100   | 92                                      | 87                        | 89                 |
| - Flickor                                    | 100           | 100   | 100   | 100   | 100   | 91                                      | 89                        | 90                 |
| - Pojkar                                     | 100           | 100   | 100   | 100   | 100   | 94                                      | 86                        | 88                 |

<sup>1</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

<sup>2</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

<sup>3</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

4 (15)

Källa: Skolverkets statistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

**Tabell 3:** Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 9

|                                               | Junsele skola |      |      |      |      | Samtliga skolor i kommunen <sup>4</sup> | Kommungrupp <sup>5</sup> | Riket <sup>6</sup> |
|-----------------------------------------------|---------------|------|------|------|------|-----------------------------------------|--------------------------|--------------------|
|                                               | 2003          | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2007                                    | 2007                     | 2007               |
| Andel (%) elever som uppnått minst Godkänt i: |               |      |      |      |      |                                         |                          |                    |
| Engelska                                      | .             | .    | 92   | 95   | 100  | 95                                      | 93                       | 95                 |
| Matematik                                     |               |      | 76   | .    | 90   | 79                                      | 82                       | 84                 |
| Svenska                                       | .             | .    | 94   | 94   | 100  | 95                                      | 94                       | 96                 |
| Svenska som andraspråk                        | .             | .    | ..   | ..   | ..   | ..                                      | 65                       | 81                 |

Källa: Skolverkets statistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

**Kommentar och bedömning:**

Skolan genomför de nationella ämnesproven i årskurs 5. Enligt skolans statistik har så gott som alla elever nått målen i svenska, matematik och engelska. Sammanställningar i övriga ämnen saknas dock vilket gör att inspektörerna inte kan bedöma skolans samlade resultat avseende uppnåendemålen i alla ämnen i årskurs 5.

Junsele skola har de senaste fem åren visat resultat över det kommungenomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 och över det riksgenomsnittliga meritvärdet fram till år 2008. Av tabell 2 framgår att samtliga elever varit behöriga till nationellt program de senaste fem åren. Det finns tydliga skillnader i resultat mellan flickor och pojkar. Flickornas resultat är genomgående högre än pojkarnas. Någon analys avseende dessa skillnader har inte genomförts. Någon analys över det minskande genomsnittliga meritvärdet har heller inte skett.

Tabell 3 visar att resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 9 de senaste tre åren övervägande är goda och att skolans resultat år 2007 är högre än riksgenomsnittet. Resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 9 och slutbetygen i samma ämnen överensstämmer i stort.

<sup>4</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen<sup>5</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen<sup>6</sup> Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Skolinspektionen bedömer att skolan närmare bör analysera och vidta åtgärder avseende skillnaderna i flickors och pojkars studieresultat samt det minskande genomsnittliga meritvärdet.

## 1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

### Bedömningspunkter

#### 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

För de äldre eleverna i Junsele skola följs elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen av ämneslärarna. Enligt intervjuer och av dokumentationen framkommer att lärarna för de yngre eleverna företrädesvis följer upp ämnena svenska, matematik och engelska. Någon systematisk utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i övriga ämnen genomförs inte.

Skolinspektionen bedömer att lärarna måste dokumentera och följa upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen och relatera till de nationella målen i årskurs 5. Denna dokumentation kan sedan utgöra underlag för utvärdering av skolans kunskapsresultat i årskurs 5.

#### 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång per termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Junsele skola genomför utvecklingssamtal för alla elever en gång per termin. Inspektionen visar att för de yngre eleverna koncentreras samtalen i huvudsak på ämnena svenska, matematik och engelska samt social utveckling. För de äldre eleverna delges information om alla ämnen.

Skolinspektionen bedömer att lärarna bör tydliggöra de yngre elevernas kunskapsresultat i alla ämnen relaterat till målen i läroplanen och kursplanerna.

6 (15)

### 1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.</p> <p>I Junsele skola har en ny form av individuella utvecklingsplaner utarbetats som har börjat användas under hösten. Eleven ska, tillsammans med vårdnadshavaren, inför utvecklingssamtalet tillsammans fylla i en så kallad "hemmets individuella utvecklingsplan". Denna plan ska sedan ligga till grund för den utvecklingsplan som fylls i under utvecklingssamtalet. Vid inspektionstillfället saknades dock fullständiga individuella utvecklingsplaner, vilket gör att inspektörerna inte kan bedöma dess innehåll och kvalitet.</p> <p>De utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del är endast hemmets individuella utvecklingsplaner, vilka enbart baseras på elevens och vårdnadshavarens insatser, inte vad skolan ska arbeta med och hur undervisningen ska anpassas utifrån elevens förutsättningar.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan snarast måste upprätta individuella utvecklingsplaner för samtliga elever, där innehållet också grundas på vilka insatser som ska göras av skolan. I de utvecklingsplaner som utarbetas under höstterminen 2008 och framåt ska läraren även ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.</p> |

## 1.3 Bedömning och betygssättning

### Bedömningspunkter

#### 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

#### 1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Motivering</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts, se bedömningspunkt 1.2.1, behövs åtgärder för att säkerställa att lärarna gör bedömningar av elevernas kunskaper i samtliga ämnen som utgår från de nationella målen i kursplanerna i årskurs 5.</p> <p>Enligt grundskoleförordningen ska betyget bestämmas med hjälp av de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i grundskolan, och de betygskriterier som har fastställts för ämnena och ämnesblocken.</p> <p>Inspektionen visar att analys och kvalitetssäkring av skolans betygssättning sker i begränsad omfattning. Flertalet ämneslärare som undervisar i årskurserna 7–9 är ensamma i sin profession i Junsele skola. Enligt personalintervjuer finns behov av regelbundna ämnesträffar med andra skolors ämneslärare där diskussioner avseende bedömning och betygssättning inom respektive ämne sker.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla samarbetsformer med andra skolor avseende bedömning och betygssättning i syfte att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.</p> |

**1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4 Genomförande av utbildningen**

**Bedömningspunkter**

**1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Motivering</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Enligt läroplanen ska mål att sträva mot ange inriktningen på skolans arbete och därmed också ange en önskad kvalitetsutveckling i skolan.</p> <p>I Junsele skola står uppnåendemålen i fokus och eleverna erbjuds sällan utmaningar i enlighet med strävansmålen intentioner. Enligt personalen är skolans arbete mot strävansmålen inte tydligt och genomsyrar inte alla ämnen. Detta får till följd att undervisningen inte alltid genomförs utifrån nationella mål.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad tar sin utgångspunkt i det som uttrycks i läroplanens samt kursplanernas mål att sträva mot.</p> |

**1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att eleverna utvecklar ett allt större inflytande över sin utbildning.</p> <p>Inspektionen visar att eleverna vid Junsele skola endast delvis har inflytande över sitt lärande. Eleverna är i liten grad med och påverkar val av arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att elevernas inflytande över sitt lärande bör öka så att skollagens och läroplanens intentioner uppfylls.</p> |

**1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt läroplanen betonas samverkan som ett verktyg för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. För att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling krävs samverkan mellan lärare såväl inom som mellan skolor och skolformer.</p> <p>Junsele skola är organiserad i två arbetslag vars sammansättning syftar till att inkludera och samverka mellan de olika årskurserna. Vid intervjuer framkommer att samverkan sker inom arbetslagen medan samverkan mellan arbetslagen är begränsad. Pedagogiska diskussioner förs främst inom arbetslagen men någon gemensam arena för skolan att stärka samsynen där kontinuerliga diskussioner kan föras finns inte.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan arbetslagen bör förbättras för att kunna ge en tydligare helhetssyn av elevernas kunskapsutveckling.</p> |

**1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**

**Bedömningspunkter**

**1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.</p> <p>I Junsele skola har, enligt samstämmiga uppgifter, alla elever i behov av särskilt stöd åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är emellertid av skiftande kvalitet. Exempelvis är vissa mål inte konkreta och därmed svåra att utvärdera. Vidare framgår inte hur åtgärderna följs upp eller utvärderas.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan bör förbättra innehållet och kvaliteten på åtgärdsprogrammen. För stöd i arbetet med åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).</p> |

## 2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

### 2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

#### Bedömningspunkter

##### 2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

##### 2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling är kommunen skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Junsele skola har en likabehandlingsplan som i många delar uppfyller författningens krav. Emellertid utgår planen inte från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Vidare omfattas inte förskoleklassens och fritidshemmets verksamhet på ett tydligt sätt av planen.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller författningarnas krav. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

### 3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

#### 3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

##### Bedömningspunkter

##### 3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt skollagen är eleven garanterad ett visst antal undervisningstimmar i skolans ämnen eller ämnesgrupper.</p> <p>Inspektionen visar att elevernas tillgång till undervisning enligt den nationella timplanen behöver säkerställas vid Junsele skola. Vid intervjuer framkommer en osäkerhet huruvida utbildningens omfattning inom de olika ämnena stämmer med den garanterade undervisningstiden enligt den nationella timplanen.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa elevernas tillgång till likvärdig utbildning utifrån den nationella timplanen.</p> <p>För elev som är mottagen i särskolan och undervisas i grundskolan får, efter beslut av rektorn, de avvikelser göras från särskolans timplan som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.</p> <p>I Junsele skola får de elever som är mottagna i särskolan, undervisning efter grundskolans timplan utan att anpassning av timplanen beslutats av rektorn. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att skillnaderna i antal timmar är stora mellan grundsärskolan och grundskolan, främst i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att rektorn måste besluta om anpassningar av timplanen för de elever som är mottagna i särskolan och får sin undervisning i en grundskoleklass.</p> <p>I kursplanerna för respektive ämne anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde året.</p> <p>Vid Junsele skola får vissa elever undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap först i årskurs 6. Detta gör att eleverna inte ges förutsättningar att nå målen som ska uppnås i årskurs 5.</p> |

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste förändra genomförandet av undervisningen i hem- och konsumentkunskap så att alla elever ges förutsättningar att nå målen i ämnet för årskurs 5.

### 3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. Som språkval för en elev ska i stället för språk erbjudas bland annat följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska samt engelska.

Junsele skola erbjuder franska, spanska, engelska och svenska som språkval. Emellertid används tiden för språkvalet i engelska och svenska ibland som stöd för eleverna till att läsa andra ämnen de behöver särskilt stöd inom. Inspektörerna vill starkt betona att detta generellt inte är förenligt med författningarnas krav då språkvalet bland annat syftar till att eleven ska utveckla en allsidig kommunikativ förmåga och få ett vidgat perspektiv på omvärlden och på olika kulturer.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste granska formerna för stöd till elever i behov av särskilt stöd så att stöd inte ges inom ramen för språkval.

Enligt grundskoleförordningen ska eleven få sin undervisning i sitt modersmål om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven. En kommun är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk, endast om det finns lämplig lärare och om minst fem elever önskar undervisning i språket.

I Junsele skola erbjuds ingen modersmålsundervisning trots att det finns elever med annat modersmål än svenska. Vid intervjuer framkommer att den främsta anledningen är att det råder svårigheter att rekrytera modersmålslärare till förekommande modersmål. Vidare framkommer en osäkerhet kring vem som ansvarar för att informera om elevers rätt till modersmålsundervisning.

Skolinspektionen bedömer att informationen kring elevers rätt till modersmålsundervisning och möjlighet till modersmålsundervisning bör förbättras.

**3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.2 Personalens utbildning****Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

**3.3 Rektors ansvar****Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Det är också rektorn som ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.</p> <p>Vid Junsele skola följer rektorn årligen upp och utvärderar vissa av skolans resultat, företrädesvis resultaten i svenska, matematik och engelska. Förutom i dessa ämnen genomför inte skolan någon systematisk utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till kursplanernas mål.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar för att skolan systematiskt följer upp, utvärderar och analyserar elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 och 9 i samtliga ämnen.</p> |

### 3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

### 3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
| X                                                   |                 |

## 3.4 Kvalitetsarbete

### Bedömningspunkter

#### 3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

| Motivering                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kvalitetsarbete innebär att bedöma resultat och måluppfyllelse, att analysera dessa resultat för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder samt utvärdera vidtagna åtgärder. För att förbättringar ska bli varaktiga och för att kvaliteten ska höjas är det angeläget att utvecklingen följs över tid.</p> |

Junsele skola genomför som tidigare nämnts uppföljning och utvärdering av främst kunskapsresultaten i svenska, matematik och engelska. Däremot genomför inte skolan en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i alla ämnen på skolnivå.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla och systematisera kvalitetsarbetet för att kunna vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Vidare bedömer inspektörerna att resultaten också bör ligga till grund för att utveckla arbetssätt och arbetsformer.

### 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

| Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen | Åtgärder behövs |
|-----------------------------------------------------|-----------------|
|                                                     | X               |

#### Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje kommun och varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet samt varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska även innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Junsele skolas kvalitetsredovisning är omfattande och endast delvis ifylld. Skolan redovisar inte i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats eller vilka åtgärder som ska vidtas för att öka måluppfyllelsen. Förskoleklassens verksamhet redovisas inte heller utifrån grad av måluppfyllelse. Vidare ska kvalitetsredovisningen utarbetas under medverkan av elever. Föräldrar ska också ges möjlighet att delta i arbetet. Elever och föräldrar har inte varit delaktiga i skolans kvalitetsredovisning och eleverna har ingen kännedom om dess existens. Inspektionen visar också att kvalitetsredovisningen inte upplevs som ett levande dokument bland personalen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2009-01-27 Umeå

Veronica Bonivart Säfström

Stefan Persson